

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kalojen siirtoihin liittyvien tautiriskien hallinta

Hanna Kuukka-Anttila

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

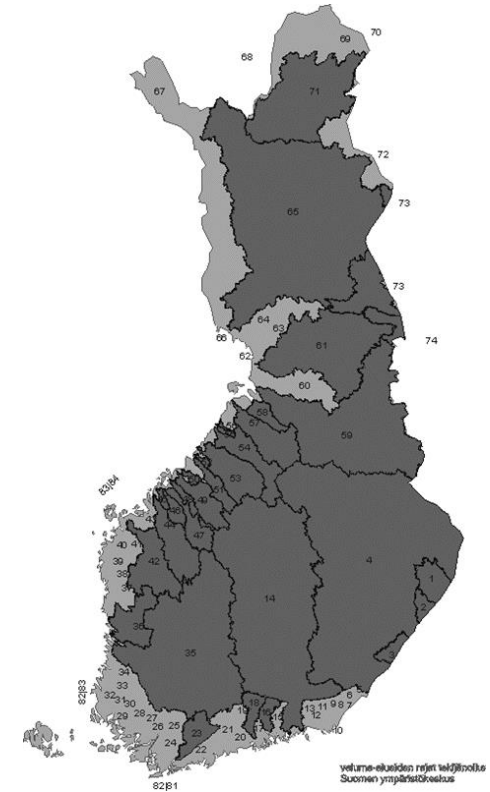
28.3.2019

Lakisääteiset säännöt (Suomen sisäiset siirrot)

Merialue vs. sisävesialue (SAV, IPN rajoitusalue)

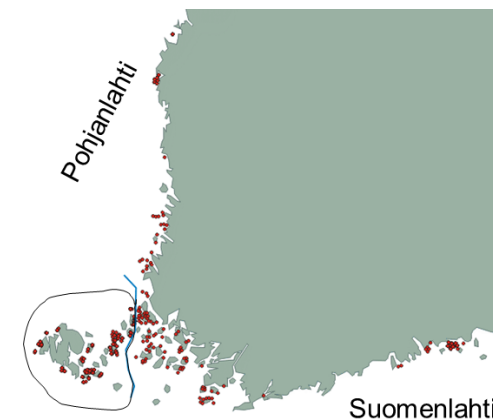
- Viljeltyjä lohia, taimenia, kirjolohia, siikoja tai puronieriöitä tai näiden sukusoluja ei saa siirtää
- Luonnonvaraisia kaloja ei saa siirtää
  - Poikkeuslupamahdollisuus
- Luonnonvaraisten lohikalojen sukusoluja saa siirtää karanteenimenettelyn kautta. Emot tutkittava.

Muut rajoitusalueet (VHS, IHN)

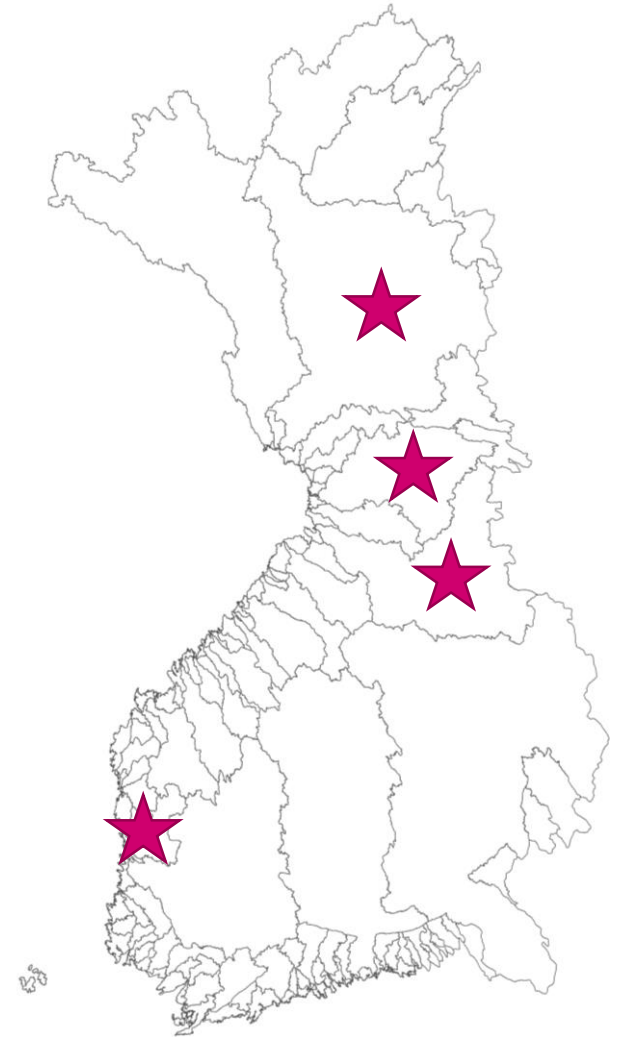
- IHN-taudin rajoitusvyöhykkeet ja seuranta-alueet
  - Lohia tai kirjolohia tai IHN-taudin levittäjälajeja ei saa siirtää muualle Suomeen
  - Rajoitusvyöhykkeille ei saa siirtää lohta, kirjolohta tai levittäjälajeja ilman poikkeuslupaa
  - Terveystodistus
  - Kuljetusvälineet pestävä ja desinfioitava
- VHS-taudin rajoitusalue
  - VHS-taudille herkkiä lajeja tai levittäjälajeja ei saa siirtää muualle Suomeen
  - Kuljetusvälineet pestävä ja desinfioitava
  - Terveystodistus

BKD-terveysvalvonta

- Vapaaehtoinen, lakiperusteinen ohjelma
  - Kaloja saa ottaa vain terveystuokan I pitopaikoista
  - Luonnosta otettava materiaali tutkittava
  - Tarkastukset ja näytteenotot BKD:n varalta
- Luokitus BKD-taudin riskiin liittyen (I vapaa, II hallittu riski, III muut)
- Sisävesialueelle saa istuttaa lohikaloja vain terveystuokan I tai II saaneesta pitopaikasta (2.7.2018 alkaen tämä ei koske Kemijoen, Iijoen, Oulujoen ja Karvianjoen vesistöalueita)

Emokalaston perustaminen luonnonvaraisista kaloista

- Jos luonnonvaraisista kaloista perustetaan emokalasto, tulee emokalat tutkia VHS, IHN, SAV, IPN ja BKD tautien varalta

Istutukset

- Istutuksilla ei saa lisätä BKD-taudin, IPN-taudin, paisetaudin, rapuruton tai muun vesieläimissä esiintyvän taudin riskiä istutuspaikan läheisyydessä olevaan pitopaikkaan.
- Erityisesti on huolehdittava siitä, ettei istutuksilla aiheuteta taudin leviämiskä emokalastoja ylläpitävään pitopaikkaan

Kuljettaminen

- Kuljetettavien kalojen tulee olla silmämääräisesti terveitä ja elinvoimaisia
- Kalojen tulee olla peräisin pitopaikasta, jossa niiden kuolleisuutta on kussakin kasvatusyksikössä seurattu siten, että lisääntynyt kuolleisuus olisi siellä huomattu
- Kuljetus on suoritettava siten, etteivät kuljetettavat eläimet altistu tarttuville taudeille kuljetuksen aikana
- Kuljetuksella ei saa vaarantaa lähtöpaikan tai määräpaikan tautitilannetta eikä kuljetuksella saa levittää tauteja myöskään muualle
- Epäiltäessä vakavaa kalatautia, on epäily ilmoitettava kunnaneläinlääkärille tai aluehallintoviraston läänineläinlääkärille. He ohjeistavat jatkotoimet.

Vastuu ja valvonta

- Vastuu lakisääteisten ehtojen noudattamisesta on siirtäjällä ja istuttajalla
- Huolellinen kirjanpito siirtojen osalta tärkeää
  - Kirjanpito laitoksilla
  - Kirjanpito kuljetuksista
- Riskiperusteinen valvonta
  - KEL tarkastukset (kalat&kirjanpito), näytteenotto

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ohje kalojen ja rapujen siirtäjille ja istuttajille

[Ruokavirasto.fi](#) > [Tietoa meistä](#) > [Asiointi](#) > [Oppaat ja](#)

[lomakkeet](#) > [Viljelijät](#) > [Eläinten pito](#) > [Eläinten terveys](#)

SAV, ISA, CMS, HSMI ....

"*Aeromonas* spp., *Flavobacterium* spp.,
Pseudomonas spp., and *Shewanella
putrefaciens* are replaced by other
species, which until now have not
been known to be virulent or even
conditionally pathogenic to fish"

"A markedly decreased susceptibility of *F.
psychrophilum* isolates to most antimicrobial agents presently
available for use in Danish aquaculture was detected"

mädin tuontia kasvavan
kalankasvatuksen tarpeisiin

IPN, resistentit bakteerikannat, ...

"more than 99 % fish died"
"introduced in Russia with trout eggs few years
before"

IHN, VHS ...

Omavalvonta

- Siirtojen huolellinen suunnittelu
- Myyvältä laitokselta voi pyytää todistuksen tehdyistä tutkimuksista ja tutkimustuloksista
- Ostettavasta erästä voi tutkituttaa näytteen
- Karanteenitila omalle laitokselle
- Tuodun erän huolellinen tarkkailu
- Kalojen olosuhteet! Stressaantunut kala on altis taudeille.

Kuljetuskalusto

- Pese ja desinfioi
- Kysy, onko auto pesty ja desinfioitu, löytyykö ajopäiväkirjasta merkintä
- Saappaat, haavit, purkuputket
- Veden vaihdot

Kirjanpito

- Kaikki siirtoihin liittyvät asiat kannattaa kirjata huolellisesti ylös sekä laitoksen, että kuljetusauton kirjanpitoon.
- Kirjanpidon avulla voitte itse valvoa toimintaa (omavalvonta) ja osoittaa tarpeen tullen kauppakumppanille tai viranomaiselle toimineenne asianmukaisesti.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

